

Informe

SomBlau Educació

Resultados talleres escolar y acción ciudadana

Talleres en L'Escola Betania en col·laboració amb la plataforma de ciència ciutadana Observadors del Mar, gestionada per l'Institut Ciències del Mar (ICM-CSIC) de Barcelona i l'ONG Posidònia Green Project

Descripció d'activitat

La proposta d'activitat que se li va presentar a l'Escola va tenir com a eix vertebral la relació entre la salut dels ecosistemes marins mediterranis i els efectes del canvi climàtic, per a això van ser dut a terme 2 tallers + 1 formació per a professors. El grup triat va ser el dels tres cursos de primària (100 alumnes) de 10-12 anys. La metodologia utilitzada va estar basada en la integració d'experiències d'Educació per al Desenvolupament Sostenible (EDS) i Educació del Canvi Climàtic desenvolupades per la UNESCO.

Els alumnes com a protagonistes del procés d'aprenentatge.

- Desenvolupament del pensament crític.
- Visualització d'escenaris futurs.

- Aprenentatge basat en la presa de decisions de manera participativa i col·laborativa per a la resolució de problemes.

Objectius General

Objetivo: Educar i sensibilitzar sobre els efectes ambientals del CC i vincular a aquests agents en la conservació del litoral i el mar a través d'eines de ciència ciutadana.

Resultado: Els eixos temàtics dels talleres se alcanzaron exitosamente logrando introducir los conceptos de mitigación i adaptació al CC i su relación amb los diversos ecosistemas marinos. En terminos generales los niños junto al profesorado involucrado pudieron tomar conciencia de la interrelación que existe entre las acciones y decisiones que se toman a nivel terrestre y su impacto en ecosistemas marinos alejados de sus realidades cotidianas. Una vez capacitados y siendo capaces de diferenciar e identificar las diferentes especies y problemáticas asociadas al CC se les presentó la herramienta de ciencia ciudadana Observadores del Mar, gracias a la cual se les dió la posibilidad de implicarse directamente en la conservación y protección de este territorio, transformandose de esta manera, en agentes de cambio.

Objectius específics

- Promoure la cultura de la sostenibilitat als centres educatius a través d'un currículum ambiental sobre el mar i el canvi climàtic.

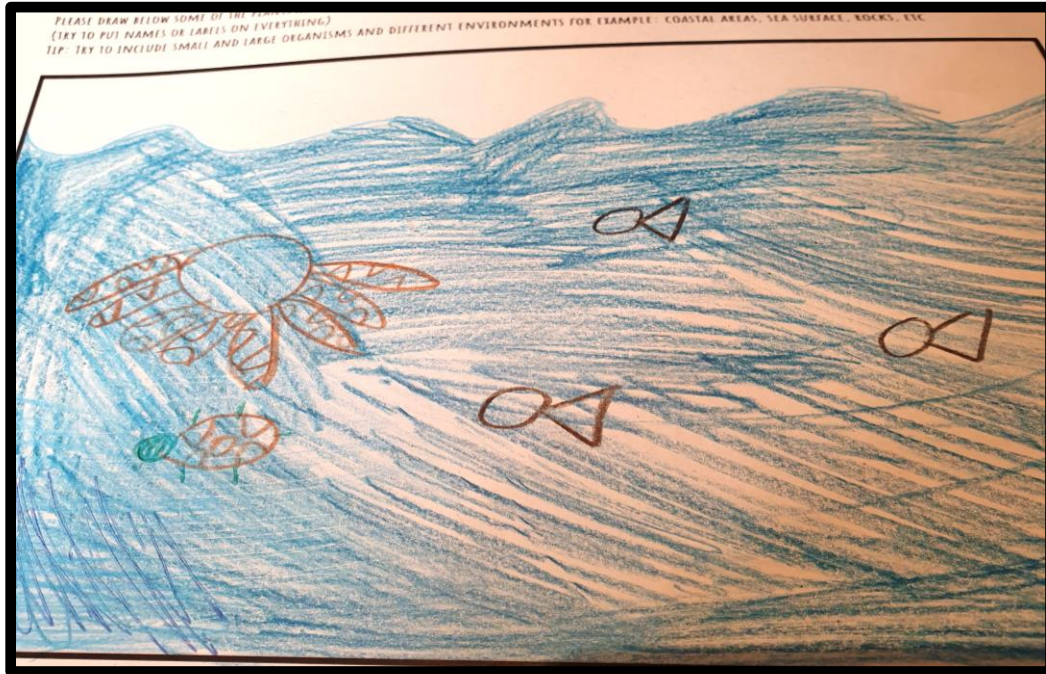
Resultado: Los talleres logron visibilizar la estrecha relación entre los ecosistemas marinos y el estilo de vida que los seres humanos adptan; por lo que se pudo promover y reforzar la importancia de la cultura de la sostenibilidad. De esta manera se comenzaron a sentar las bases de un posible currículum ambiental y el contenido que debería abordar.

- Presentar de manera didàctica les principals característiques que poseen las plantas acuáticas y el rol que tienen dentro del ecosistemas marinos.

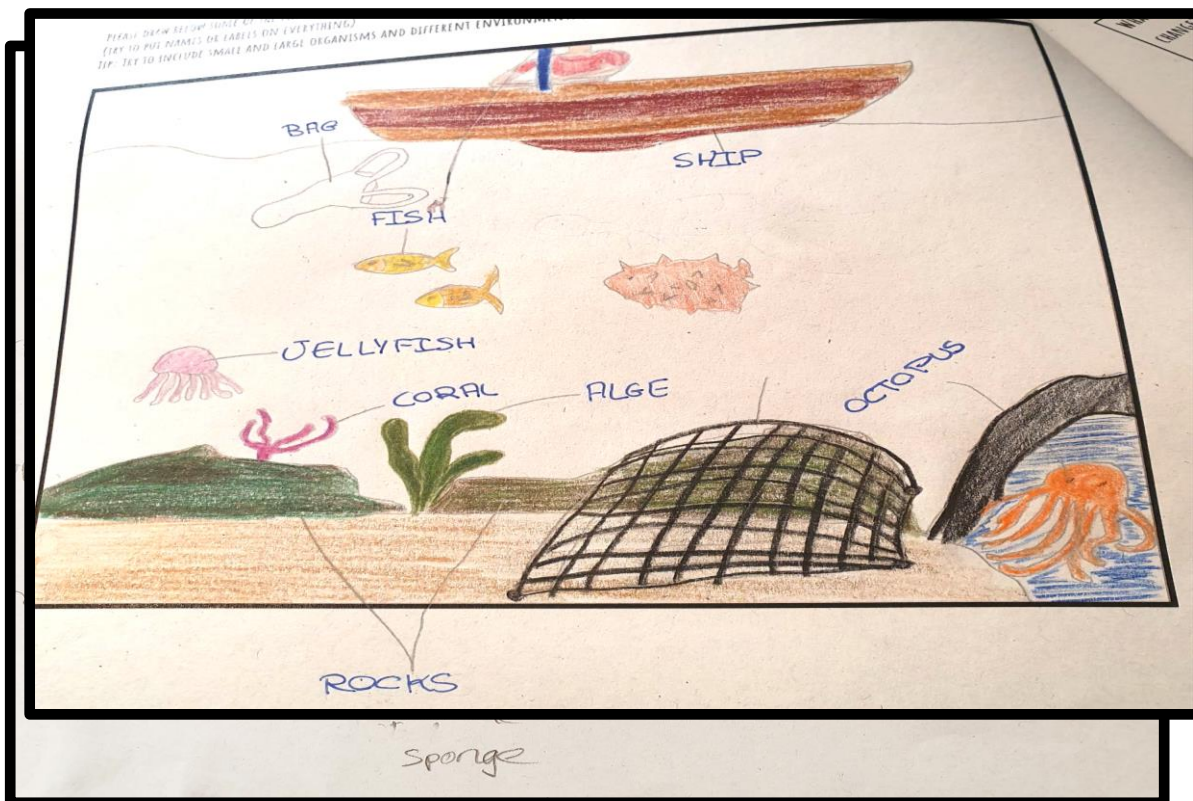
Resultado: Se logró aumentar la conciencia de la existencia de diversos tipos de plantas acuáticas fomentando la capacidad de diferenciar la amplia gama de biodiversidad que contienen los diferentes ecosistemas marinos. Esto se logró generando talleres específicos para las diferentes especies y detallando sus principales características y roles.

Pudimos apreciar en la mayor parte de las evaluaciones finalizados los talleres un notable aumento en la capacidad para ilustrar y distinguir claramente diferentes tipos de plantas acuáticas.

Un Ecosistema marí abans de realitzar el taller:

Un Ecosistema Marí després de l'els tallers:

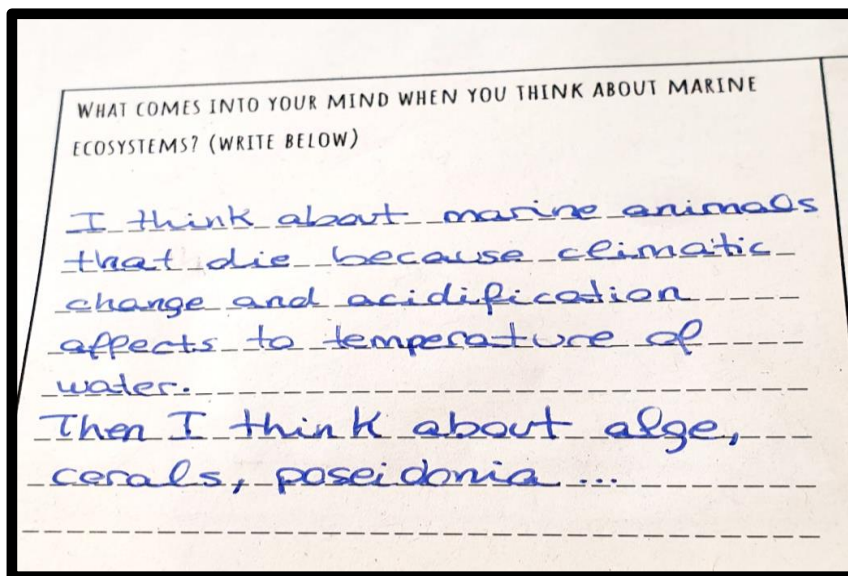
- Il·lustrar com aquesta pèrdua de “verd” en els ecosistemes marins no només té

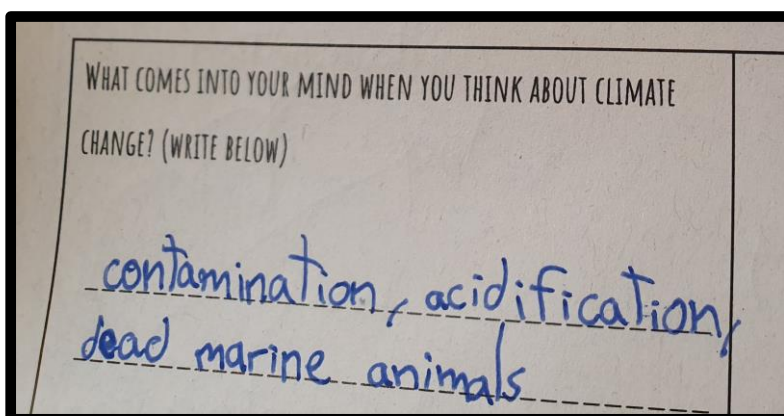
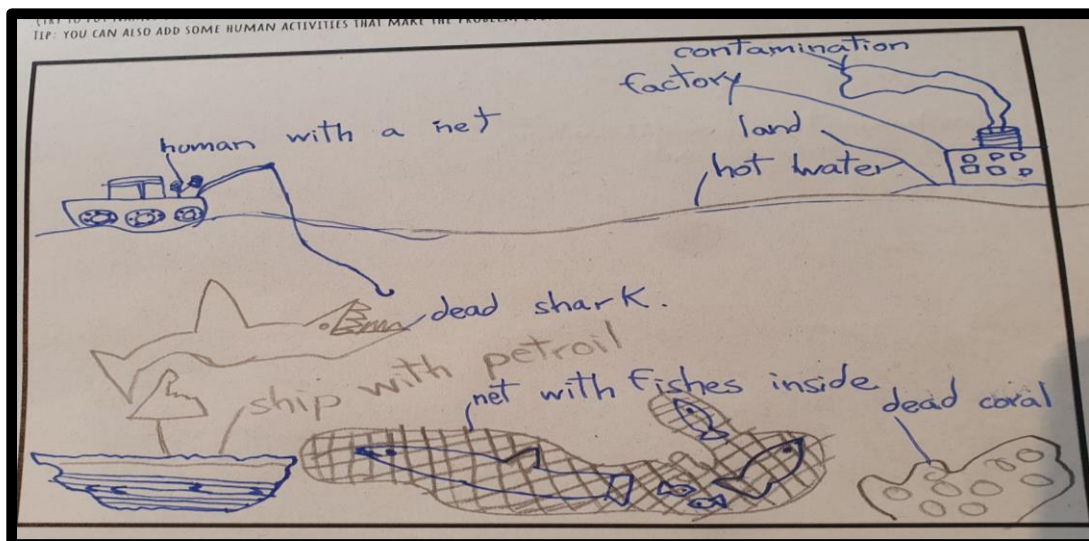
repercussions en les xarxes tròfiques, sinó que incideix directament en la salut i sostenibilitat de les zones costaneres.

Resultat: En presentar la interdependència entre els diferents ecosistemes i impartir-los de manera rotativa es va aconseguir despertar la interrelació i rectificació de conceptes. Per exemple els paràmetres i característiques que donen compte d'una bona salut costanera han d'incloure la presència de plantes aquàtiques seques com ho és el cas de la Posidònia. Per tant es va fomentar la relació entre els indicadors a nivell cost i la seva relació amb l'estat de salut de les zones més profundes.

- Explicar les relacions concretes entre els efectes del CC i la disminució de la biodiversidad de los ecosistemas marinos en el mar mediterrani.

Resultat: Aquest resultat es va aconseguir puntualment a través de cada taller pel fet que es van reiterar les principals amenaces per a les diferents espècies segons les seves característiques que en molts dels casos es van tractar de factors comuns. El principal concepte de relació amb el canvi climàtic que més repercussió va tenir entre els alumnes va ser l'acidificació com a alteració total de les condicions de vida dins dels diferents ecosistemes marins.

- Dissenyar possibles escenaris futurs per parlar de la pèrdua de paisatges i la possible reculada de les platges, sent aquest últim un dels reptes més importants que ha d'afrontar la ciutat a curt termini.

Resultat: Aquest concepte també va anar reeixidament abordat a través del taller de Posidònia oceànica ja que es va aprofitar per a posar en valor el lloc que ocupen les platges en la nostra vida social/recreativa i el perill que implicaria perdre-les si no comencem disminuir els efectes nocius que impacten de manera directa als ecosistemes marins.

- Fomentar que les noves generacions tinguin la informació i la consciència necessària per ser custòdies del territori.

Resultat: En aprendre a diferenciar els diferents ecosistemes marins i els diversos senyals que a nivell costaner/litoral podem obtenir relacionades amb la salut i estat general d'aquests, vam poder incidir en la capacitat dels nens a convertir-se en custòdies del territori

podent reportar a través d'Observadors de la Mar les seves observacions o simplement informant la comunitat.

- Preparar a les properes generacions sobre possibles i més que probables riscos climàtics a curt i mig termini.

Resultat: Aquest objectiu va ser tractat principalment a través de l'acció final en la qual es va haver d'identificar més en termes globals tots els efectes el CC i recrear possibles escenaris futurs amb situacions extremes que generessin l'impacte necessari per a cridar l'atencions de la gravetat del problema i canviar els nostres paràmetres de percepció sobre aquest tema evidenciant els greus riscos que podríem sofrir si no es prenen les mesures adequades.

ACCIÓ SOBRE PERCEPCIÓ I CANVI CLIMÀTIC

El gos fa Boing

Nous sons, nous mons: acció d'unlearning sonor

- **Descripció Activitat**

Un cicle de 3 tallers d'escolta, enregistrament sonor, construcció de objectes sonors amb materials reciclats e producció final d'un vídeo resonoritzat pels participants.

- **Presentació idea**

Quantes coses donem per descomptades en la nostra percepció de la realitat?

Dins el mar hi ha peixos, al bosc canten les aus, i el gos fa "bup"....

Però... i si al mar ja no hi haguessin peixos? I si al bosc ja no cantessin els ocells? I si el gos no feiéis "bup", sinò "boing"?

A través de la recombinació creativa d'imatges amb sons (gravats al nostre entorn o creats amb objectes sonors i tècniques de foley), el taller "El gos fa Boing" preten estimular la

reflexió sobre la percepció de la realitat, provocant la ruptura dels patrons mentals i de coneixement.

A través del treball amb sons, el taller “El gos fa Boing” fomenta les bones pràctiques envers el medi ambient la reflexió arreu del canvi climàtic, emmarcant-se així dins del projecte Som Blau.

- **Metodologia**

Unlearning sonor

Durant el taller s'activa un procés de desaprenentatge sonor mitjançant la recombinació d'accions quotidianes amb nous sons, inesperats i absurds.

Posant en discussió la correspondència entre la realitat i el paisatge sonor, el resultat, a banda de ser molt i molt divertit, provoca una redefinició de les nostres certeses i el nostres patrons, obrint el camí cap a una nova forma de coneixement del món i dels sons.

- **Resultat final**

L'objectiu del taller ha sigut resonoritzar un vídeo breu (adequat per a la difusió a les xarxes socials) en els quals les imatges es recombinen amb nous sons, proporcionant una nova visió del món relatat per les imatges.

Video Son Blau final:

<https://youtu.be/l6u080XByv0>

Video teaser Sons of climate change CAT:

<https://youtu.be/GfHWsCnEeEk>

Video teaser Sons of climate change EN:

<https://youtu.be/Bh13aZxbwsQ>

Sessions i Resultats

- **Sessió I:** presentació de l'activitat, visualització del vídeo en silenci, elaboració d'una narrativa sonora

Resultats: Els oïdors han pogut canviar de percepció de l'entorn valorant e entenent la importància de tot el que donem per descomptat

- **Sessió II:** producció i enregistrament de sons (inclou construcció d'objectes sonors i foley i enregistrament de camp creatiu amb gravadores, idròfons i micros de contacte).

Resultats: s'ha treballat d'una forma creativa en l'enregistrament de sons aconseguint el canvi de la percepció de la realitat i una manera de poder comunicar el que han après al voltant dels efectes del canvi climàtic en tot el procés d'educació del projecte.

- **Sessió III:** projecció vídeo amb diferents versions de sons recombinats, reflexions col·lectives arreu de l'activitat i la reconstrucció dels esquemes de percepció de la realitat en relació al canvi climàtic.

Resultats: Hem aconseguit el resultat que els nens es transformaran en ambaixadors del missatge sentint-se part integrant d'aquest canvi El resultat més gran ha estat un producte audiovisual on ells mateixos han estat els protagonistes podent treure el missatge fora de les aules de l'escola

Conclusions:

A través dels tallers i l'acció final es va aconseguir en general un resultat molt positiu tant per als alumnes involucrats com per a la resta de la comunitat educativa (professors i resta dels cursos).

D'una banda, a través dels tallers, es va aconseguir ampliar considerablement la consciència de l'àmplia diversitat i principals característiques dels ecosistemes marins. Això va permetre introduir la incidència del CC en tot el conjunt d'aquests ecosistemes extremadament vulnerables. D'aquesta manera va ser possible visibilitzar els efectes fins al moment "invisibles" vinculats del CC dins d'aquests territoris i introduir el concepte de possibles escenaris futurs.

L'acció d'altra banda, concretament va permetre dotar als alumnes d'un major protagonisme a l'hora de donar-los la possibilitat de ser portaveus d'un missatge URGENT entorn dels possibles escenaris futurs que podríem estar experimentant si no ens prenem de debò aquesta temàtica. A través de la producció del material audiovisual els alumnes van poder posar-se en el la situació d'haver d'interpel·lar a diferents generacions i també plantejar-se la importància que el projecte tingui una major incidència o impacte en la resta de la comunitat/societat.